

Sözlü Sunum

ORCID ID: 0000-0002-8025-9877 / 0000-0002-5386-0624 / 0000-0002-0952-2652 / 0000-0001-9428-3942

Dijital Demans Ölçeği Yetişkin Formunun Geliştirilmesi ve Psikometrik Özelliklerinin İncelenmesi

Doç.Dr. Yalçın Kanbay¹ , Dr. Öğretim Üyesi Aydan Akkurt Yalçıntürk² , Dr. Öğretim Üyesi Elçin Babaoğlu²

¹Artvin Çoruh Üniversitesi

²Üsküdar Üniversitesi

Özet

Dijital teknolojinin "zihni bozucu" etkilerine dikkat çekmek amacıyla Alman sinirbilimci Manfred Spitzer tarafından ortaya atılan dijital demans kavramı, aşırı dijital cihaz kullanımının bilişsel işlevlerde bozulmaya neden olduğu bir durumu tanımlanmaktadır. Spitzer, dijital medya kullanımının özellikle gençler üzerinde uzun vadeli zararlı etkileri olabileceğini ileri sürmüştür. Bu etkiler, yaşlılıkta beklenmesi gereken nörodejenerasyon belirtilerinin daha genç yetişkinlerde giderek daha fazla görülmesi şeklindedir. Özellikle, dijital cihazların aşırı kullanımının dikkat azalması ve hafıza bozukluğu gibi demansın karakteristik bilişsel bozuklukları ile ilişkili olduğu belirtilmiştir. Çalışmada dijital demans kavramını inceleyerek 18 yaş ve üzerindeki bireylerde dijital demansı belirlemeye yönelik "Dijital Demans Ölçeği Yetişkin Formu"nun geliştirilmesi amaçlanmıştır. Dilsel ve psikometrik açıdan geçerliliği kanıtlanmış 22 ifadeden oluşan form 615 bireye uygulanmıştır. Yapı geçerliliğini belirlemek için açımlayıcı ve doğrulayıcı faktör analizi yapılmış, iç geçerliliği belirlemek için %27'lik alt-üst grup karşılaştırması yapılmıştır. Geliştirilen "Dijital Demans Ölçeği Yetişkin Formu" 3 alt boyut ve 15 maddeden oluşmakta ve toplam varyansın %65.7'sini açıklayabilmektedir. Ölçek 5'li likert tipte (Hiçbir Zaman: "0", Nadiren: "1", Bazen: "2", Sık Sık: "3" ve Her Zaman: "4") bir ölçektir. Ölçeğin toplam puanı 0-60 arasında değişmekte olup, puan arttıkça dijital demans düzeyi de artmaktadır. Ölçeğin Cronbach α güvenilirlik katsayısı .92 olarak hesaplanmış olup, yüksek güvenilirliğe işaret etmektedir. Ölçeği kullanarak yapılan çalışmalarda ve yapılacak uyarlama çalışmalarında örneklem arası karşılaştırmaların kolay ve tutarlı yapılabilmesi amacıyla bu ölçeğin puanlamasında 100 puana standardizasyon yapılmıştır. Sonuç olarak geliştirilen "Dijital Demans Ölçeği Yetişkin Formu" kapsam ve içerik açısından geçerli olup, yüksek güvenilirliğe sahiptir.

Anahtar Kelimeler: Dijital Demans, Geçerlik, Güvenirlilik

The Development and Psychometric Properties of the Digital Dementia Scale - Adult Form

Abstract

The concept of digital dementia, introduced by German neuroscientist Manfred Spitzer to highlight the "mind-disrupting" effects of digital technology, describes a condition in which excessive use of digital devices leads to cognitive impairment. Spitzer argued that digital media usage could have long-term harmful effects, especially on young individuals. These effects manifest as neurodegenerative symptoms, which are typically expected in old age, becoming increasingly prevalent in younger adults. Notably, excessive use of digital devices has been linked to cognitive impairments characteristic of dementia, such as reduced attention span and memory dysfunction. This study aims to examine the concept of digital dementia and develop the "Digital Dementia Scale – Adult Form" to assess digital dementia in individuals aged 18 and older. The scale, consisting of 22 linguistically and psychometrically validated statements, was administered to 615 individuals. To determine construct validity, exploratory and confirmatory factor analyses were conducted, and internal validity was assessed through a 27% lower-upper group comparison. The developed "Digital Dementia Scale – Adult Form" consists of three subdimensions and 15 items, explaining 65.7% of the total variance. The scale follows a five-point Likert format (Never: "0", Rarely: "1", Sometimes: "2", Often: "3", and Always: "4"). The total score ranges from 0 to 60, with higher scores indicating higher levels of digital dementia. The Cronbach's alpha reliability coefficient of the scale was calculated as .92, indicating high reliability. To facilitate comparisons across studies and adaptation efforts, the scale's scoring was standardized to 100 points. In conclusion, the developed "Digital Dementia Scale – Adult Form" is valid in terms of scope and content and demonstrates high reliability.

Keywords: Digital Dementia, Validity, and Reliability